

Päiväys
20.05.2024

Diaarinumero
1537/03.04.04.04.23/2022

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

20.05.2024

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **27.05.2024**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 20.05.2024 nro 653/2024, valitus ympäristölupa- ja maa-aineslupa-asiassa/ maa-aines- ja ympäristölupahakemuksen muutosanomus koskien kallion louhintaa, murskausta, räjäytyksiä ja poraamista, Hämeenkyrö.

Valittaja ja luvan hakija

Hämeen Kuljetus Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **20.05.2024 – 26.06.2024** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **26.06.2024**.

20.05.2024

Dnro 1537/03.04.04.04.23/2022

Asia

Valitus ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain yhteiskäsittelyn piiriin kuuluvassa lupa-asiassa

Valittaja ja luvan hakija

Hämeen Kuljetus Oy

Päätös, josta valitetaan

Hämeenkyrön kunnan elinympäristölautakunnan lupajaosto 24.11.2022 (22.11.2022 § 50)

Hämeen Kuljetus Oy on hakenut Hämeenkyrön kunnan ympäristölautakunnan maa-aines- ja ympäristölupapäätöksen 24.6.2020 § 35 lupamääräysten kohdan 9 muuttamista siten, että kallion louhintaa ja siihen liittyvää murskausta, räjäytyksiä, poraamista ja rikutusta saisi suorittaa 1.8.–30.6. välisenä aikana. Voimassa olevan lupamääräyksen mukaan näitä toimintoja saa suorittaa 16.8.–31.3. välisenä aikana.

Elinympäristölautakunnan lupajaosto on hylännyt hakemuksen.

Perusteluja

Kaava ei salli lintujen pesimärauhan rikkomista. Toiminta-ajalla 1.4.–15.8. koskeva kielto on luonnonympäristön, lintujen pesimäajan ja soidinajan (huhti-toukokuu) turvaamiseksi sekä ympäristön viihtyisyyden takia perusteltua. Lisäksi toiminnan rajoittamisessa noudatetaan yritysten yhdenmukaista kohtelua Hämeenkyrön alueella. Toimintaan liittyvää kuormausta ja kuljettamista voi suorittaa vuoden ympäri ja tarvittaessa myös lauantaisin.

Luonnonsuojelulain 39 § ja EU:n lintudirektiivi 79/409/ETY suojaavat lintujen pesintöjä. Pesät ovat rauhoitettuja, eikä pesintää saa häiritä. Häirintäkielto koskee myös toimintaa, jonka tarkoituksena ei ole pesinnän häiritseminen. Pesäpaikkauskollisilla lajeilla, jotka käyttävät samaa pesää tai

pesäpaikkaa vuodesta toiseen, pesinnän suoja on ympärivuotinen. Vuodesta toiseen käytössä olevia pesiä ei saa talvellaan rikkoa tai muuttaa pesäpaikkaa siten, ettei pesiminen enää onnistu. Myös eläinsuojelulaki suojaa emoja ja poikasia kärsimykseltä, jota pesinnän häiritseminen voi aiheuttaa. Lintuja voi pesiä lähes kaikkialla, ja pesää on usein vaikea havaita ajoissa.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Hämeen Kuljetus Oy on vaatinut ensisijaisesti, että lupajaoston päätöstä muutetaan hakemuksen mukaisesti siten, että maa-aines- ja ympäristöluvan lupamääräyksen 9 toiminta-aikarajoitusta muutettaisiin siten, että kallion louhintaa ja siihen liittyvää murskausta, räjäytyksiä, poraamista ja rikotusta saa suorittaa muulloin kuin 1.7.–31.7 välisenä aikana.

Valittaja on toissijaisesti vaatinut, että lupajaoston päätös kumotaan ja asia palautetaan uudelleen käsiteltäväksi.

Perusteluja

Valituksenalaisessa päätöksessä on viitattu luonnonsuojelulain 39 §:n mukaisiin rauhoitussäännöksiin ja lintudirektiiviin yleisellä tasolla.

Valituksenalaisessa päätöksessä ei ole täsmennetty, mitä lintulajeja lupamääräyksellä pyritään suojelemaan, mitä lintulajeja alueella esiintyy tai miksi alue on katsottu lintujen pesinnän kannalta merkittäväksi ympäristöksi. Lupahakemusta varten tehdyissä selvityksissä alueella ei ole havaittu erityisesti suojeltuja lintulajeja tai luonnonsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaisia pesäpuita.

Alkuperäisen ympäristölupahakemuksen käsittelyn yhteydessä alueen läheisyydessä havaittiin sääksen tekopesä, jossa oli pesitty viimeksi vuonna 1999. Pesän rakentaja, rengastaja Luomuksen rengastustoimistosta kävi tarkastamassa pesäpaikan 9.11.2019. Tekopesässä ei ollut pesitty ja puut oli hakattu pesän ympäriltä. Rengastajan mukaan paikka ei ole enää sääkselle sopiva pesäpaikka. ELY-keskuksen ylitarkastaja [REDACTED] totesi sähköpostitse 16.6.2020, että Luomuksen 15.6.2020 antama lausunto on ELY-keskuksen puolesta riittävä selvitys pesän soveltumattomuudesta sääksen pesintään, eikä asiasta tarvitse pyytää erikseen ELY-keskuksen lausuntoa.

Metsästysyhdistys Vasa ry esitti muistutuksessaan vuonna 2020 alkuperäisen maa-aines- ja ympäristölupahakemuksen käsittelyn yhteydessä alueen läheisyydessä olevan metsojen soidin- ja lisääntymisaluetta ja vaati pesimäajan rauhoittamista lupamääräyksin. Luonnonsuojelulain 37 §:n 1 momentin mukaan luonnonsuojelulain 6 lukua ei sovelleta metsästyslain 5 §:ssä tarkoitettuihin riistaeläimiin, joihin metso kuuluu. Näin ollen, jos valituksenalaisessa päätöksessä lintujen pesimä- ja soidinajan turvaamisella on viitattu metsoon, päätös on perustunut väärän lain soveltamiseen. Riistalajien rauhoitus perustuu metsästyslain 36 §:ään, joka kieltää riistaeläinten häiritsemisen niiden ollessa sellaisella alueella, jolla asianomaisella ei ole

kyseisen riistaeläimen metsästämiseen metsästyoikeutta tai metsästyslupaa sekä metsästyslain 37 §:n 1 momenttiin, jonka mukaan rauhoitusaikana riistaeläintä ei saa metsästä tai vahingoittaa eikä soidinta, pesintää tai poikasia saa häiritä.

Metso on lintudirektiivin liitteessä I mainittu laji. Direktiivin liitteen I lajien elinympäristöjen suojelu on järjestetty ensisijaisesti siten, että jäsenvaltiot ovat osoittaneet näiden lajien suojelemiseen lukumäärältään ja kooltaan sopivimmat alueet (Special Protection Area, SPA, Suomessa Natura 2000 -alueverkosto). Toiminnan vaikutusalueella ei ole Natura 2000 -alueita.

Metsojen soidinpaikat ovat varsin pysyviä, ja koiraat ovat uskollisia kerran valitsemilleen soidinpaikoille. Valtakukon menehtyessä soidinkeskus voi kuitenkin siirtyä uuden koiraan reviirille tai esimerkiksi avohakkuun seurauksena metsän reunaan. Soidinpaikkoja on havaittu usein sijoittuvan lähelle voimalinjoja, harvaan käytössä olevia passiivisia rakennuksia tai metsäautoteitä. Oikeuskäytännössä esimerkiksi tuulivoimaloita on voitu yleiskaavassa sijoittaa noin 200–300 metrin etäisyydelle metsojen soidinalueesta (KHO 20.2.2017 taltio 697). Myöskään ratkaisussa KHO 16.5.2017 taltio 2318 metson tai teeren soidinalueet eivät olleet peruste rajoittaa ympäristöluvan lupamääräyksissä vilkkaan ampumaradan toiminta-aikoja metson tai teeren soidinajan tai muun alueella havaitun linnuston vuoksi. Voidaan arvioida, että metsot tulevat sietämään kivenottoa. Alueella on myös muita sopivia paikkoja, joihin soidinkeskus voi metson soidinkäyttämisen perusteella siirtyä. Oikeuskäytäntö ei tue toiminta-aikojen rajaamista metson soidinajan perusteella. Metson soidinaika on huhti-toukokuussa, joten toiminnan rajaaminen loppukesästä 1.–15.8. ei osu lähelle metson soidinaikaa.

Valituksenalaisessa päätöksessä on yleisellä tasolla viitattu luonnonympäristön suojeluun täsmentämättä, mitä luonnonarvoja toiminta-aikoja koskevalla rajoituksella pyritään suojelemaan. Tällainen perustelu ei täytä hallintolain 45 §:ssä säädettyä viranomaisen velvollisuutta perustella päätöksensä. Säännöksen mukaan perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Alkuperäisen ympäristölupahakemuksen yhteydessä vuonna 2020 laaditun luontokatselmuksen mukaan ottoalueelle on aiemmin tehty POSKI-projektiin liittyen luontoarvojen inventointia Pirkanmaan ELY-keskuksen ja Pirkanmaan liiton toimesta (██████████ 2015). Tämän pohjalta alue on luokiteltu maa-ainesten ottamiseen soveltuvaksi alueeksi. Luokittelu tarkoittaa sitä, että alueen luonto- ja maisema-arvot ovat kartoitettuja ja niiden kannalta alue soveltuu maa-ainesten ottamiseen. Kohteella on inventoitu olevan tavanomaista kalliometsää ja sisämaan avointa laakeaa kalliota. Kohteella ei ole havaittu olevan luontoarvoja.

Lainvoimaisen ympäristölupapäätöksen lupamääräyksen 9 perusteluissa (sivu 16) on viitattu lehtohopeatäplän (*Boloria titania*) huomioimiseen. Lehtohopeatäplän lentoaika Suomessa on kesäkuun lopulta heinäkuun lopulle. Suomen lajien uhanalaisuuden arvioinnissa vuodelta 2019 sen uhanalaisuuteen

johtaneet syyt ovat metsien puulajisuhteiden muutokset, kuloalueiden väheneminen ja avoimien alueiden sulkeutuminen. Alkuperäistä ympäristölupahakemusta koskevassa ELY-keskuksen lausunnossa todetaan, että hankealuetta lähimmät tiedossa olevat luontokohteet ovat erittäin uhanalaisen perhoslajin lehtohopeatäplän elinympäristöjä hankealueesta pohjoiseen noin 1,2 kilometrin etäisyydellä sekä hankkeen valumavesien purkautumisreitillä varrella Mäyräässä. Kunnan ympäristötarkastaja on kertonut sähköpostitse tehneensä maastokäynnin 2.6.2020 hankealueella ja havainneensa mahdollisesti lehtohopeatäpläperhosen. Ympäristötarkastaja on tämän vuoksi ollut yhteydessä ELY-keskukseen, kysynyt ohjeistusta ja tiedustellut perhosen tapaamisen todennäköisyyttä. Kiinteistön Suosaari pohjoispuolella on lehtohopeatäpläperhosen esiintymispaikka, ja siten havainto on ELY-keskuksen mukaan saattanut olla oikea. Luontoselvityksessä asiaa ei ole käsitelty.

Hakija on teettänyt perhosselvityksen Tampereen hyönteistutkijain seura ry:llä. Perhosselvityksen on kirjoittanut seuran puheenjohtaja [REDACTED] mukaan kyseessä ei ole ollut lehtohopeatäpläperhonen. [REDACTED] kertoo olevansa hyvin selvillä lehtohopeatäpläperhosen esiintymisestä ja elinpaikkavaatimuksista Hämeenkyrössä ja Ylöjärvellä. [REDACTED] toteaa lausunnossaan, että ottamisalue ei ole lehtohopeatäplälle soveltuvaa elinympäristöä, eikä kallioaineksen otto suunnitellussa laajuudessa joka tapauksessa vaikuta lehtohopeatäplän esiintymään Hämeenkyrössä.

Yleisesti hyönteisten, kuten perhosten, ei tiedetä häiriintyvän sellaisesta melusta, mitä kiviainesten ottamisesta voisi aiheutua minään vuodenaikana. Korkeintaan pölyllä voi olla vaikutuksia hyönteisiin. Yleisesti tunnetaan kuitenkin, että pölyn määrä vähenee eksponentiaalisesti siirryttäessä emissiolähteestä pois päin. Ottamisaluetta ympäröi laaja metsävyöhyke, joka itsessään estää pölyn kulkeutumista. Yleisesti kiviainesten otosta saatujen kokemusten perusteella voidaan objektiivisesti katsoen varmistua siitä, että asianmukaisesti toteutetun ottamistoiminnan pölypäästöt eivät mitenkään voi levitä puustoisien alueiden läpi yli kilometrin päähän ottamisalueesta ainakaan siinä määrin, että niillä voisi olla havaittavissa olevia vaikutuksia hyönteisten elinolosuhteille. Kyseinen laji suosii elinympäristönään paahteisia puoliavoimia metsämaastoja, metsänreunoja ja aukioita, missä pölyämistä esiintyy luonnostaan. Kivenlouhinnan toiminta-aikoja koskeva rajausta ei siten vaikuta lehtohopeatäplän suojelutasoon tai lajin uhanalaisuuden arvioinnissa mainittuihin uhkatekijöihin. Valituksenalaisessa päätöksessä ei ole tuotu esiin muita lajeja, joiden suojelemiseksi pesimäajan rajaaminen toiminta-aikojen ulkopuolelle voisi olla tarpeen. Toiminta-aikojen rajaamiselle luonnonarvojen suojelemiseksi ei siten ole esitetty laillisia perusteita.

Valituksenalaisen päätöksen perusteluissa väitetään, että kaava ei salli lintujen pesimärauhan rikkomista. Päätöksessä ei ole täsmennetty, mihin kaavaan siinä viitataan, mutta alueella on voimassa vain Pirkanmaan maakuntakaava 2040 (vahvistettu 24.4.2019) sekä strateginen yleiskaava, jossa ei ole ottoaluetta koskevia merkintöjä. Ottoalue sijaitsee alueella, joka on maakuntakaavassa ensisijaisesti tarkoitettu maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen käyttöön. Pääosa suunnitellusta ottoalueesta osuu kallionottomerkinnän sisälle,

kaavamerkintä Eok, Tomimäki, Suosaarensuo, Murtomäki nro 24. Merkinnällä osoitetaan alueita, joilla sijaitsee maakunnan kiviaineshuollon kannalta merkittäviä, tutkittuja maaperän tai kallioperän kiviainesvaroja. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota kiviainesten ottamisedellytysten säilymiseen. Kiviainesten ottamista suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon alueen jälkikäyttö. Toiminnan loputtua alueiden jälkikäyttö tulee sovittaa yhteen ympäröivien alueiden maankäytön kanssa. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon toiminnan liikenteelliset vaikutukset, vaikutukset lähiasutukseen sekä luonnon- luonnon- ja kulttuuriympäristön arvoihin. Merkintään sisältyy maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus. Alue sisältyy osin tuulivoima-alueelle (tv2-merkintä). Alueelle on mahdollista sijoittaa viisi tai useampia voimaloita.

Lähin luonnonsuojelualue sijaitsee noin kahden kilometrin ja lähin Natura-alue noin 3,5 kilometrin päässä ottoalueesta. Ottoalueesta lähin loma-asutus sijaitsee noin 900 metrin päässä Samelusjärven rannalla Valtatie 3:n toisella puolella. Lähin mahdollisesti vakituksessa käytössä oleva asunto sijaitsee noin 1,2 kilometrin päässä ottoalueesta. Lupahakemusta varten laadittiin helmikuussa 2022 melumittaukset. Lähimpänä sijaitsevan asuinrakennuksen luota mitattiin selvästi ohjearvot alittava melutaso. Lähimmän loma-asutuksen luota ei kyetty havaitsemaan hakijan kiviainesten ottotoiminnasta aiheutuvaa melua. Lisäksi alueella on tehty tärinämittaus, joka osoitti, että toiminnasta ei aiheudu haittaa lähimmälle asuinkiinteistölle.

Lupaviranomainen on perustellut päätöstään myös sillä, että yrityksiä on kohdeltava yhdenvertaisesti Hämeenkyrön alueella. Perustelu pohjautuu yhdenvertaisuusperiaatteen virheelliseen soveltamiseen. Lupamääräysten on oltava välttämättömiä, jotta lain vastainen menettely tai laissa kielletyn seurauksen syntyminen voidaan välttää. Lupamääräyksiä ei voida antaa muista syistä. Toiminnanharjoittajien yhdenvertaisen kohtelun periaate voi tulla sovellettavaksi esimerkiksi sellaisissa tapauksissa, joissa eri toiminnoilla on yhteisvaikutuksia eikä kaikkia lupia voida myöntää samanaikaisesti hakemusten mukaisena. Nyt käsiteltävässä asiassa ei ole kyse tällaisesta tilanteesta.

Toiminnan rajaamiseen liittyvää lupamääräystä on perusteltu ympäristön viihtyisyydellä täsmentämättä, mitä sillä tarkoitetaan. Toiminnan meluvaikutusalueella ei ole muita ympäristöluvanvaraisia melun lähteitä tai niiden vaikutusalueita. Muiden ympäristöluvanvaraisten toimijoiden aiheuttamat meluvaikutukset eivät näin ollen aiheuta tarvetta rajoittaa hakijan toiminta-aikoja, eivätkä hakijan aiheuttamat meluvaikutukset aiheuta tällä hetkellä tarvetta rajoittaa muiden ympäristöluvanvaraisten toimijoiden lupamääräyksiä.

Eläinsuojelulaisissa ei ole kieltoa, jolla rajoitettaisiin alku- tai loppukesästä melua aiheuttavaa elinkeinoharjoittamista. Eläinsuojelulain (247/1996) 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua tarpeettoman kärsimyksen, kivun ja tuskan tuottamista eläimelle on täsmennetty eläinsuojeluasetuksen (396/1996)

14 §:ssä ja on selvää, ettei kiviaineksen ottamisen meluvaikutuksia voida objektiivisesti katsoen rinnastaa säännöksessä mainittuihin toimintoihin.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hämeenkyrön kunnan elinympäristölautakunnan lupajaosto on lausuntonaan muun muassa esittänyt, että perusteena 1.4.–15.8. kesäajan meluavan toiminnan kiellolle on luonnonympäristön (lehtohopeatäplän) huomioiminen ja lintujen pesimäajan ja soidinajan (huhti-toukokuu) turvaaminen. Lisäksi toiminnan rajoittamisessa noudatetaan yritysten yhdenmukaista kohtelua Hämeenkyrön kunnan alueella. Kuitenkin toimintaan liittyvää kuormausta ja kuljettamista voi suorittaa vuoden ympäri ja tarvittaessa myös lauantaisin.

Valittaja on vastaselityksensä muun muassa esittänyt, että lupajaoston lausunnossa ei ole vastattu esitettyihin valitusperusteisiin vaan tyydytty tarkemmin perustelematta toteamaan, että valituksenalaista päätöstä on perusteltu lehtohopeatäplän huomioimisella, lintujen pesimä- ja soidinajalla sekä yritysten yhdenvertaisella kohtelulla. Asiassa ei ole esitetty perusteita sille, miten hakemuksen mukaisen toiminnan katsotaan heikentävän lähintä tunnettua 1,2 kilometrin etäisyydellä ottoalueesta sijaitsevaa esiintymää.

Valituksen liitteenä toimitetussa melumittausraportissa on esitetty myös melumallinnusraportti, josta käy selvästi ilmi, ettei toiminnan meluvaikutus voi ulottua 1,2 kilometrin päähän ottoalueesta. Asiassa ei varsinaisesti ole edes väitetty toiminnasta aiheutuvan pölyn leviävän 1,2 kilometrin päähän hankealueelta pohjoiseen. Hakemuksen mukaisella toiminnalla ei ole vaikutuksia lehtohopeatäplän esiintymään, eikä hakemuksen hylkäämiselle siten ole ollut laillista perustetta.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnossa, sen enempää kuin valituksenalaisen päätöksen perusteluissakaan, ei ole kerrottu, mitä lintulajeja puheena olevalla määräyksellä pyritään suojelemaan, missä tällaisia lintuja on havaittu ja millaisia vaikutuksia toiminnasta on arvioitu aiheutuvan kyseisille linnuille.

Lausunnon yhteydessä on niin ikään toimitettu esimerkinomaista hallintokäytäntöä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tekemistä luparatkaisuista. Ratkaisuja tarkastelemalla selviää, että toiminta-aikojen rajausta kivenlouhinnalle ja murskaukselle 1.4.–15.8 käytetään kunnassa kaavamaisesti ilman, että määräyksiä on perusteltu toiminnasta tosiasiallisesti luonnonarvoille tai naapurustolle aiheutuvilla haitoilla.

Lupamääräykset on ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan annettava ainoastaan laissa kielletyn seurauksen syntymisen ehkäisemiseksi eikä lupahakemusta tule hylätä yhdenvertaisuusperiaatteen vuoksi, jos laissa kielletty seuraus on lupaehdoilla vältettävissä. Ympäristönsuojelulain vastaisen hallintokäytännön jatkaminen yhdenvertaisuusperiaatteeseen vedoten on vastoin perustuslain 2 §:stä ilmenevää hallinnon lainalaisuusperiaatetta.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus ratkaisee asian antamatta valitusta tiedoksi julkisella kuulutuksella ja varaamatta tilaisuutta vastineen antamiseen niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä yleistä etua valvoville viranomaisille.
2. Hallinto-oikeus kumoaa elinympäristölautakunnan lupajaoston päätöksen ja palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi. Uudessa käsittelyssä on otettava huomioon palautuksen syyt.

Perustelut

1. Hallinto-oikeuden menettely

Lupaviranomainen on antanut päätöksensä kuuluttamatta hakemusta julkisesti, varaamatta asianosaisille tilaisuutta tehdä muistutuksia sekä pyytämättä lausuntoja muilta viranomaisilta. Tämän vuoksi ja hallinto-oikeuden ratkaisu huomioon ottaen enemmän kuulemiset muutoksenhakuvaiheessa ovat ympäristönsuojelulain 196 §:n tarkoittamalla tavalla ilmeisen tarpeettomia.

2. Asian palauttaminen

Sovellettavat säädökset ja hallintolain esityöt

Hallintolain 44 §:n 1 momentin mukaan kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi:

- 1) päätöksen tehnyt viranomainen ja päätöksen tekemisen ajankohta;
- 2) asianosaiset, joihin päätös välittömästi kohdistuu;
- 3) päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai veloitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu; sekä
- 4) sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asianosainen voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä.

Saman lain 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on tutkittava ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet.

Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään.

Saman pykälän 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Saman pykälän 3 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Saman pykälän 4 momentin mukaan toiminnan olennaista muuttamista koskeva lupahakemus on ratkaistava siten, että harkinta kattaa ne toiminnan osat, joihin olennainen muutos voi vaikuttaa ja ne ympäristöön kohdistuvat vaikutukset ja riskit, joita muutos voi aiheuttaa.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n kohtien 1–5 mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveystahaitta;

- 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa;
- 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta;
- 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella;
- 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta;

Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisen on muun muassa kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

Hallituksen esityksessä hallintolaiksi ja laiksi hallintolainkäyttölain muuttamisesta (HE 72/2002) on yksityiskohtaisissa perusteluissa todettu muun ohessa, että hallintolain 6 §:n alkuosaan sisältyy yleinen vaatimus hallinnossa asioivien tasapuolisesta kohtelusta. Mainittu vaatimus saa merkityssisältönsä lähinnä perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuusperiaatteesta. Perusoikeutena yhdenvertaisuusperiaate edellyttää, että viranomainen soveltaa lakia tekemättä muita eroja kuin laista ilmenee. Säännös ei kuitenkaan estä tosiasiallisen tasa-arvon turvaamiseksi tarpeellista positiivista erityiskohtelua eli tietyn ryhmän asemaa ja olosuhteita parantavia toimia. Olennaista on, voidaanko erottelu perustella perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävällä tavalla.

Menettelyllisenä veloitteena vaatimus tasapuolisesta kohtelusta merkitsee sitä, että hallinnossa asioiville pyritään turvaamaan yhdenvertaiset mahdollisuudet asioidensa hoitamiseen ja oikeuksiensa valvomiseen. Tasapuolisen kohtelun merkitys korostuu silloin, kun viranomainen käyttää yksityisten oikeusasemaan tai toimintamahdollisuuksiin kohdistuvaa harkintaa. Tällöin viranomaisen on erityisesti huolehdittava siitä, että hallinnossa asioivilla on yhtäläiset mahdollisuudet päästä selvyteen lakiin perustuvista oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan.

Ratkaisutoiminnan tulee olla myös johdonmukaista siten, että harkinnan kohteena olevia tosiseikkoja arvioidaan samankaltaisissa tapauksissa samoin perustein. Säännönmukaisesta käytännöstä poikkeamisen on perustuttava tapauksen erityislaatuun. Ehdotettu säännös ei kuitenkaan estä viranomaista

muuttamasta vakiintuneeksi muodostunutta käytäntöään sikäli kuin siihen on olemassa perusteltu syy. Tällaisia syitä voivat lainsäädännön muuttumisen ohella olla esimerkiksi tuomioistuinkäytännössä annetut aikaisemmasta käytännöstä poikkeavat ratkaisut tai kansainvälisessä oikeuskehityksessä tapahtuneet muutokset.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätös

Valituksenalaisen päätöksen perusteluista ei ilmene, mitä luonnonarvoja toiminta-aikoja koskevalla rajoituksella pyritään suojelemaan, minkä lintujen pesimisaikaa turvataan taikka millä tavoin toiminta-aikojen rajoittaminen tarkemmin vähentäisi ympäristön viihtyvyyttä tai virkistysarvoja siten, että toiminta-aikoja ei olisi mahdollista laajentaa haetulla tavalla.

Ainut konkreettisemmin esitetty peruste hylkäämiselle koskee lintujen soidinajan turvaamista huhti-toukokuun aikana, mutta päätöksestä ei ilmene, minkä lintujen soitimesta on kyse ja millä perusteella lupaviranomainen on katsonut, että toiminnan laajentaminen häiritsisi niitä. Päätöksen perusteluista ei myöskään ilmene, millä perusteella toiminta-aikojen laajentamista on pidetty kaavan vastaisena.

Ympäristönsuojelulaki ja maa-aineslaki perustuvat ajatukseen, että kullekin hankkeelle asetetaan lupamääräykset, jotka on räätälöity juuri sen hankkeen olosuhteita varten. Koska hankkeiden olosuhteet poikkeavat aina ainakin jossain määrin toisistaan, eri toiminnanharjoittajat tai saman toiminnanharjoittajan eri hankkeet eivät koskaan voi olla täysin yhdenvertaisessa asemassa. Tästä seuraa, että lupajaosto ei voi laillisesti tehdä sellaista yleistä linjausta, että louhinta- ja murskaustoiminta ei ole sallittua Hämeenkyrön kunnan alueella 1.4.–15.8., vaan sen on jokaisen hankkeen kohdalla tapauskohtaisesti arvioitava, onko toiminnan kieltäminen kesän ajaksi tarpeen juuri sen hankkeen osalta ja kuinka pitkä mahdollisen kesätauon on sen hankkeen kohdalla oltava.

Edellä esitetyn perusteella lupajaoston päätöstä ei ole perusteltu hallintolain edellyttämällä tavalla, ja se perustuu virheelliseen lain soveltamiseen. Kun lisäksi otetaan huomioon, että luvan hakija on valitusvaiheessa toimittanut hallinto-oikeudelle sellaista selvitystä, jota ei ollut toimitettu lupajaostolle, hallinto-oikeus kumoo lupajaoston päätöksen ja palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

Lisäksi hallinto-oikeus toteaa, että ympäristöluvan muuttamista koskevasta hakemuksesta on tiedotettava samoin kuin uutta toimintaa koskevasta hakemuksesta. Tästä pääsäännöstä voidaan ympäristönsuojelulain 96 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisesti poiketa, jos asia on merkitykseltään niin vähäinen tai laadultaan sellainen, että tieto voidaan antaa muulla tavoin tai jos asia vaikuttaa ainoastaan hakijan oikeuteen tai etuun.

Tässä tapauksessa vuosittaisiin toiminta-aikoihin on haettu muutosta siten, että kesätauko 1.4.–15.8. supistettaisiin ajaksi 1.7.–31.7. eli 4,5 kuukaudesta

kuukauteen. Hallinto-oikeus katsoo, että näin merkittävä muutos ei ole merkitykseltään vähäinen tai laadultaan sellainen, että tieto olisi voitu antaa muulla tavoin. Koska aikaisempien lupien perusteella näyttää siltä, että naapurit kokevat toiminnasta aiheutuvan ainakin jonkinlaista haittaa, ei kyse myöskään ole sellaisesta asiasta, joka vaikuttaisi ainoastaan hakijan oikeuteen tai etuun. Asiassa siten ei ole ollut kysymys ympäristönsuojelulain 96 § 1 momentin 4 kohdasta tarkoitettusta tilanteesta. Kun vielä otetaan huomioon saman pykälän 3 momentti hallinto-oikeus katsoo, että kunnassa on tapahtunut kuulemisvirhe. Asia on tästäkin syystä palautettava.

Lupajaoston tulee, mikäli luvan hakija haluaa hakemustaan jatkaa, tiedottaa hakemuksesta ympäristönsuojelulain 44 §:n mukaisesti ja ratkaista asia kokonaan uudelleen ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain säännösten mukaisesti.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Hämeenkyrön kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli **viimeistään 26.6.2024**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Sinikka Kangasmaa ja Patrick Sahlström sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Merilin Vartia.

Esittelijä Mia Koski-Träskvik

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta

Hämeen Kuljetus Oy
Prosessiosoite:
Borenius Asianajotoimisto Oy
Asianajaja [REDACTED]

Jäljennös maksutta

Hämeenkyrön kunnan elinympäristölautakunnan lupajaosto
Hämeenkyrön kunnan terveydensuojeluviranomainen
Hämeenkyrön kunnanhallitus
Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto /
Ympäristölupavastuualue
Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>